

І. С. СЕМЕНЕНКО

Карпатський інститут підприємництва ВНЗ “Україна”

О. С. СЕМЕНЕНКО

Ужгородський національний університет

ФОРМИ І МЕХАНІЗМИ АКТИВІЗАЦІЇ ЄВРОРЕГІОНАЛЬНОГО ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОМУ ПРИКОРДОННІ

Наукові праці МАУП, 2009, вип. 3(22), с. 12–18

Досліджуються шляхи активізації транскордонного співробітництва України та Угорщини. Здійснюється об'єктивний аналіз Карпатського Єврорегіону (КЄ) як механізму транскордонного співробітництва; розглядаються пріоритетні напрями розвитку, а також питання реорганізації структури і механізмів функціонування КЄ в контексті розширення Європейського Союзу в останні роки. Здійснюється аналіз ролі в українсько-угорських зв'язках таких ініціатив транскордонного співробітництва, як Інтеррегіо та Ніредьгазької ініціативи.

Дослідження розвитку єврорегіональної співпраці прикордонних територій України та Угорщини є актуальним завданням у контексті сучасного розвитку євроінтеграційного процесу. У зв'язку з масштабним розширенням Європейського Союзу на схід і формуванням нового кордону між ЄС та Україною на початку XXI ст. змінюється формат співпраці як держав, так і їх прикордонних територій.

Роль і значення прикордонних регіонів набувають ключового значення. У цьому сенсі важливим є визначення інструментів інтенсифікації єврорегіонального співробітництва.

Одним із шляхів активізації єврорегіональної співпраці є максимальне використання єврорегіонального досвіду країн Центральної Європи: здійснення уніфікації загальних стандартів, принципів, організаційних структур; реформування інституційно-правового забезпечення політики регіонального розвитку в Україні. Адже, як стверджує один з провідних фахівців з питань регіональної політики, академік НАН України М. І. Долішній: “Розширення Євросоюзу, стратегічні перспективи входження до цієї структури України вимагають зміни ставлення не тільки до

транскордонного і єврорегіонального співробітництва, але й перегляду засад всієї регіональної політики відповідно до вимог ЄС”. Таким чином, розробка сучасної регіональної політики України має базуватися на головних принципах і цілях, притаманних сучасній європейській регіональній політиці [2].

У статті автор спирається на праці таких авторів, як А. Баян, П. Беленький, Є. Кіш, Н. Луцишин, В. Мікловда, Н. Мікула, О. Мрінська, С. Писаренко, які займаються дослідженням різних вимірів транскордонного/міжрегіонального співробітництва.

Дотепер залишаються невивченими проблеми функціонування регіонів України в контексті розширення Європейського Союзу. За нових геополітичних умов має бути переосмислена загальна модель міжрегіонального/транскордонного співробітництва України. Особливої уваги заслуговує активізація транскордонного співробітництва західних прикордонних регіонів України зі східними прикордонними регіонами ЄС — держав Центральної Європи.

Завданням нашого дослідження є визначення форм і механізмів транскордонного співробітництва

тва України та центральноєвропейських держав, зокрема Угорщини, у процесі активізації євро-регіональної взаємодії, визначення тих шляхів посилення співпраці, які сприятимуть євроінтеграційним устремлінням та реальній практиці європейської інтеграції України. Крім того, здійснено об'єктивний аналіз ефективності саме тих ініціатив транскордонного співробітництва, які на сьогодні могли б бути ефективними на українсько-угорському прикордонні.

Методи дослідження базуються на системному загальнотеоретичному осмисленні проблем євро-регіонального транскордонного співробітництва.

1. Шляхи покращання функціонування Карпатського Євrorегіону

Однією з найвищих інституційних форм транскордонного співробітництва є євrorегіони (прикордонні території кількох суміжних держав, які регулюються положеннями Мадридської конвенції про транскордонне співробітництво від 21 вересня 1980 р.).

Мета створення євrorегіонів — зміцнення добросусідських відносин, культурних і господарчих контактів, боротьба з наслідками стихійних лих, охорона історично-культурної спадщини та ін. В Європі євrorегіони стали найбільш результативними прикладами інституціоналізації транскордонного співробітництва.

Асоціацію “Карпатський Євrorегіон” було створено 14 лютого 1993 р. у м. Дебрецен (Угорщина), де міністри закордонних справ Угорщини, Польщі, України прийняли декларацію, в якій наголошувалось, що “створення Карпатського Євrorегіону сприятиме значному зростанню дружби та процвітання країн даного регіону, а також гарантуватиме активне використання принципів Акта Конференції з питань безпеки та Співробітництва у Європі (Гельсінкі, 1975), Паризької Хартії Нової Європи (Париж, 1990) та інших документів. Створення Карпатського Євrorегіону спрямує зусилля Ради Європи та Європейського Союзу на розвиток регіонального співробітництва” [10]. Карпатський Євrorегіон не є юридичною особою; це транскордонна асоціація прикордонних адміністративних районів України, Польщі, Словаччини, Угорщини та Румунії. Карпатський Євrorегіон охоплює територію 141485 кв. км, де мешкають понад 14 млн населення.

Пріоритетними напрямками євrorегіональної співпраці були визначені наступні [1, 225]:

- розвиток сучасної економічної структури регіону, збільшення припливу іноземного

капіталу, спільне використання енергетичних ресурсів, вироблення програм регіонального розвитку, виробництво конкурентоспроможної продукції;

- гармонійний розвиток людської інфраструктури;
- розвиток системи охорони здоров'я, соціального та культурного захисту;
- вироблення спільної політики щодо охорони довкілля, різнобічний розвиток туризму, розвиток транспортного зв'язку на території Карпатського Євrorегіону, подолання проблеми недостатньо розвиненої інфраструктури;
- зміцнення європейського та атлантичного співробітництва.

Особливостями цього регіону є низький рівень його економічного розвитку порівняно із середніми національними показниками, нерозвинена транспортна та комунікаційна інфраструктура, що не сприяє взаємовигідному економічному співробітництву.

Координаційним органом КЄ став Карпатський фонд, мета якого — зміцнення добросусідських відносин і соціальної стабільності у прикордонних областях Угорщини, Польщі, Румунії, Словаччини, України шляхом надання фінансової та технічної допомоги проектам, які відчутно сприяють розвитку громад по обидва боки державних кордонів, покращують якість життя у населених пунктах сільських місцевостей Карпатського Євrorегіону.

Характерними особливостями роботи асоціації “Карпатський Євrorегіон” є проведення конференцій, семінарів, міжнародних виставок, зустрічей підприємців, організація культурних і спортивних заходів.

Два останні етапи розширення Європейського Союзу визначили новий статус цієї асоціації. Адже, по-перше, тепер транскордонне співробітництво України з Угорщиною, Польщею, Словаччиною (з 2004 р.) та Румунією (з 2007 р.) здійснюється безпосередньо на нових спільних східних кордонах ЄС. Внаслідок цього транскордонне співробітництво центральноєвропейських країн з Україною перетворилось із стосунків “другого ешелону” на взаємини ЄС та України як безпосереднім сусідом першого порядку. По-друге, якщо раніше транскордонне співробітництво України з Угорщиною, Польщею, Словаччиною та Румунією було переважно справою дво- або багатосторонніх відносин держав Центральної і Східної Європи (ЦСЕ), то нині воно вийшло поза

межі вузького регіонального формату і перетворилося на форму відносин України не лише з окремими країнами ЦСЄ чи їх об'єднаннями, а й з Євросоюзом у цілому.

Європа регіонів як формування цілісної Європи потребує саме посилення ролі і відповідальності регіонів. Особливе значення в цьому сенсі набувають прикордонні регіони.

Але, незважаючи на нові перспективи, останнім часом, навпаки, спостерігається стагнація діяльності асоціації “Карпатський Євrorегіон”. Причинами цього явища можуть бути наступні:

- перманентний процес розширення і зміни статусу окремих територій;
- закономірна повільність інституалізації асоціативного утворення, діяльність структурних частин якого повинна прилаштовуватися до змін у національних законодавствах країн — учасниць Євrorегіону;
- змінюваність представників країни у керівних органах асоціації;
- послідовні “хвилі” позитивного чи негативного ставлення до ідеї євrorегіоналізації з боку центральних органів влади;
- відсутність стратегічного підходу до бачення перспектив розвитку Карпатського Євrorегіону;
- структури євrorегіонів, в яких беруть участь українські адміністративно-територіальні одиниці, дуже схожі та утворені виходячи лише з інтересів регіональних органів влади, а тому не здатні виконувати функції незалежного посередника для пересічних громадян, які бажають брати участь у транскордонному співробітництві і розвитку міжетнічної співпраці [7].

Таким чином, в умовах пошуку альтернативи розвитку Карпатського Євrorегіону в його структурі і механізмі функціонування необхідно здійснити наступні зміни [5]:

1. Практика дії асоціації “Карпатський Євrorегіон”, створеної “згори” на принципах міждержавного, а не міжрегіонального співробітництва, не виправдала себе. Органам самоврядування України — обласним і сільським радам потрібно надати реальні, а не декларативні повноваження в тих напрямках співпраці, які вони можуть реалізувати на практиці.
2. Необхідною є розробка спільних концепцій розвитку прикордонних регіонів України з прилеглими прикордонними територіями центральноєвропейських країн. Саме

прикордонні регіони України та Угорщини демонструють приклад погодження та координації концепцій соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів, що, врешті-решт, мало наслідком формування цілісного, науково обґрунтованого документа — Концепції спільного розвитку прикордонних територій України та Угорщини, яка була схвалена у 2003 р. регіональними органами влади Закарпаття та Саболч-Сатмар-Берег.

3. Нагальною є активізація участі прикордонних областей України у створенні більш прагматичних дво- чи тристоронніх євrorегіонів з прикордонними регіонами сусідніх держав, що також створює можливість використовувати вже у наступні роки міжнародну фінансову допомогу в реалізації проектів територіального соціально-економічного розвитку.

На сьогодні важливою є докорінна трансформація структури Карпатського Євrorегіону чи формування нових альтернатив транскордонної кооперації на західному прикордонні України (у тому числі на українсько-угорському прикордонні). Потрібно створювати серйозні виконавчі структури, які б мали програми дій. Адже, зважаючи на надвелику територію Карпатського Євrorегіону, централізовано керувати ним дуже складно. Цього можна досягнути шляхом розукрупнення раніше створених об'єднань. Інтереси Закарпаття в Карпатському Євrorегіоні більше збігаються з інтересами прилеглих до нього територій Румунії та Угорщини. Тож було б доцільно створити євrorегіон у рамках існуючого, або й зовсім новий [3].

2. Нові інституційні форми міжрегіональної кооперації між Україною та Угорщиною

З метою розбудови та розвитку транскордонного співробітництва на рівні місцевих органів самоврядування України, Угорщини та Румунії, розробки та реалізації конкретних транскордонних проектів співробітництва в рамках Карпатського регіону 6 жовтня 2000 р. в місті Ніредьгаза (Угорщина) було підписано міжнародну трилатеральну угоду “Інтеррегіо” про транскордонне співробітництво Закарпатської області (Україна) та області Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина), а також Сату-Марського повіту (Румунія). Угода спрямована на реалізацію тих завдань, які відображені у відповідних міжурядових двосторонніх українсько-угорських, угорсько-румунських, українсько-румунських міждержавних договорах.

Метою транскордонного співробітництва в рамках “Інтеррегіо” на прикордонних територіях України, Угорщини та Румунії було визначено планування та реалізацію розвитку в конкретних напрямах [8]:

- 1) спільний кордон та інфраструктури, які належать до нього;
- 2) Європейський транспортний коридор (автодороги, залізниця та ін.), а також розбудова інфраструктури прикордонних регіонів;
- 3) охорона природи, навколишнього середовища та водних ресурсів;
- 4) економіка та іноземний туризм;
- 5) збереження спільної культурної спадщини населення прикордонних регіонів;
- 6) освіта та культура.

Враховуючи положення Спільної концепції з територіального розвитку для транскордонного співробітництва областей Сатмар та Саболч-Сатмар-Берег (1998), Концепції розвитку Саболч-Сатмар-Березької області, її програму стратегічного територіального розвитку (2000), Програми соціально-економічного розвитку Закарпаття на 2001–2004 рр. (2000), Програми розвитку транспортної інфраструктури та логістики підприємницької зони м. Загонь та його територій (2001), Програми та концепції розвитку угорсько-румунського прикордонного регіону (2000), Концепції спільного розвитку прикордонних територій України та Угорщини (2003), а також спільні інтереси, сторони — органи місцевого самоврядування у 2003 р. головним завданням визначили розробку Концепції спільного розвитку прикордонних територій України, Угорщини та Румунії — Інтеррегіо, а в якості прикордонного регіону визначаються цільові території областей Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина), Сатмар (Румунія) та Закарпаття (Україна). Засадами підготовки Концепції також слугують суспільно-економічні, природно-географічні та історичні взаємозв'язки трьох областей, необхідність вирішення аналогічних проблем.

Інтеррегіо підтримує, координує, організує та розвиває розробку та реалізацію транскордонних проектів і програм. Інтеррегіо підтримує ті проекти та програми міст і сіл, які відповідають інтересам розвитку транскордонних територій Інтеррегіо. Для розроблення спільних проектів і програм кожен з учасників створює робочі групи, а для координації всієї роботи учасники визначають своїх уповноважених. Проекти, розроблені робочими групами, обговорюються та приймаються на нараді керівників — учасників органів місце-

вого самоврядування. Підготовлені двосторонні проекти в рамках Угоди підтримуються кожним учасником Інтеррегіо, а також учасники надають допомогу один одному в рамках Угоди для підготовки та реалізації проектів.

Загальною метою Інтеррегіо, як і Концепції розвитку угорсько-румунсько-українського прикордонного регіону, є економічний та суспільний розвиток угорсько-румунсько-українського прикордонного регіону, сприяння суспільному згуртуванню, підвищенню якості життя місцевого населення за умов максимального використання наявних можливостей транскордонного співробітництва. Загальна мета визначає, що кінцевою метою розвитку є стимулювання транскордонного співробітництва, а також забезпечення умов для співробітництва. Покращання відповідної якості життя населення є основною умовою для конкурентоспроможного господарства, яке, враховуючи сучасні та майбутні зміни — внаслідок вступу до Європейського Союзу — у господарській політиці, значною мірою може стати визначальною опорою прикордонного регіону, зважаючи на сприятливе геополітичне положення регіону та його роль в якості міжнародного мосту між Сходом і Заходом. Водночас посилення суспільного згуртування можливе передусім за умов збереження традиційних, природних і культурних цінностей цього прикордонного регіону.

Наведемо довгострокові цілі Інтеррегіо [8]:

1. Формування конкурентоспроможної економіки, здатної до розвитку та заснованої на спільних перевагах, розвиток наявних переваг. Для осіб, які проживають у прикордонному регіоні, зі створенням конкурентоспроможного господарства, що є основною умовою якісного покращання життя, вбачається реальністю забезпечення відповідної кількості та якості робочих місць. Систематизація внутрішніх ресурсів свідчить про те, що в цьому регіоні розвиток господарства надто повільний. Так, ВВП на душу населення в регіоні є нижчим за загальнодержавні показники, а щодо показників ЄС спостерігається значне відставання. Наявною проблемою є також те, що до регіону не надходить потужний іноземний капітал, необхідний для модернізації.
2. Збереження природних і культурних цінностей, створення здорового та привабливого довкілля. Збереження стану навколишнього середовища та його покращання має сприятливий вплив як на рівень життя

населення, так і на розвиток різних галузей господарства. Геополітичне розташування прикордонного регіону є сприятливим, оскільки виконує роль міжнародного мосту Схід – Захід.

3. Розширення транспортної інфраструктури регіону і транспортної мережі, враховуючи розбудову транспортного коридору ЄС. Тут особливу увагу слід приділити розвитку транзитних транспортних магістралей та привабливості сфери економічних послуг уздовж цих магістралей, а також з метою покращання місцевої економіки слід приділяти увагу і розвитку місцевої інфраструктури.
4. Посилення транскордонного співробітництва, формування єдиного, добре функціонуючого механізму узгодження локальних і центральних ініціатив, створення інституційної бази для ефективного розвитку транскордонного співробітництва. Підготовка до успішного використання можливостей у зв'язку зі вступом в ЄС, а також регулювання наслідків різнотерміновості вступу України й Угорщини до ЄС, що визначає необхідність розвитку інституційної системи, обміну досвідом, обміну програмами за умов сприяння співробітництву. Для того, щоб цей прикордонний регіон став конкурентоспроможним, поряд із розвитком економічних, інфраструктурних і людських ресурсів необхідно посилити ідентичність регіону з метою його привабливості для зовнішніх інвесторів.

11 вересня 2003 р. на спільній австро-угорській зустрічі було прийнято рішення про заснування так званої Ніредьгазької ініціативи [9].

Ніредьгазька ініціатива та її інституційна структура — Фонд ЄвроКліп-ЄвроЗв'язок відіграють важливу роль і визначають практичне втілення регіонального рівня зовнішньої політики Угорщини як у сучасній східній політиці Європейського Союзу (концепція “Ширша Європа”), так і в угорсько-українських зв'язках (насамперед у транскордонному співробітництві).

Для підтримки інтеграції, розвитку зв'язків і співробітництва між Європейським Союзом та східними сусідами Фонд ЄвроКліп-ЄвроЗв'язок організовує і підтримує конференції, заходи навчання, підвищення кваліфікації. Тематика цих заходів, що були проведені впродовж 2004 р., багатогранна — це проблемні питання адміністрування, роботи органів самоврядування, питання

туризму, охорони довкілля, перетину кордону, питання національних меншин, соціального партнерства, інформатики, історії, обміну інформацією та пошуків партнерів для реалізації спільних проектів, питання демократії, самоврядування, досвіду органів самоврядування Європейського Союзу та ін.

Геополітичні зміни внаслідок розширення ЄС на схід вимагають формування транскордонних відносин за європейськими стандартами. Транскордонне співробітництво між Україною (не членом ЄС) і Угорщиною, Польщею, Словаччиною та Румунією (членами ЄС) має здійснюватися згідно з європейськими нормами і принципами в контексті формування і реалізації науково обґрунтованих спільних концепцій розвитку прикордонних територій сусідніх держав. На сьогодні актуальними є не тільки прямі наслідки розширення ЄС, що впливають на розвиток транскордонних зв'язків, а й проблеми активізації форм міжрегіональної взаємодії за умов розширення євроінтеграційного процесу. Стосовно українсько-угорського прикордоння важливо відзначити наступні рекомендації з питань впливу розширення ЄС на транскордонне співробітництво між Україною та Угорщиною:

короткострокові:

- завершення технічної реконструкції малих, спрощених пунктів перетину українсько-угорського кордону і надання їм міжнародного статусу;
- розробка спільних проектів соціально-економічного розвитку, спільної стратегії охорони довкілля двох держав за європейськими нормами;
- максимально можлива лібералізація візового режиму між Україною та Угорщиною в організаційному та фінансовому аспекті;
- створення мережі центрів та агентств регіонального чи територіального розвитку з метою поширення інформації, навчання та розроблення спільних комплексних концепцій соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів.

середньострокові;

- реалізація транскордонного співробітництва України з Угорщиною згідно з європейськими нормами і принципами (насамперед це стосується активізації діяльності саме територіальних громад та органів самоврядування прикордонних регіонів);
- ефективна реалізація вже прийнятої та погодженої Концепції спільного розвитку прикордонних регіонів України та Угорщи-

ни, а також розробка малих проектів щодо реалізації концепції за кошти ЄС;

- активізація роботи щодо використання технічно-фінансової допомоги за програмами ЄС;

довгострокові:

- створення економічної бази транскордонного співробітництва як цілеспрямоване формування транскордонних регіонів європейського зразка;
- формування малих двох-трьох латеральних єврорегіонів між Україною та Угорщиною, а також з іншими прикордонними регіонами ЦСЕ;
- погодження і координація стратегічних концепцій соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів України та Угорщини.

Таким чином, вищою інституційною формою транскордонного співробітництва є єврорегіон. За умов розширення Європейського Союзу 2004 та 2007 р. статус єврорегіонів Євросоюзу, розташованих на новому східному кордоні ЄС, набуває стратегічного значення.

З огляду на розширення та наближення кордонів ЄС має бути посилена транскордонна/міжрегіональна співпраця українських регіонів з регіонами сусідніх держав — учасниць ЄС.

Незважаючи на конкретні рішення центральних органів влади України стосовно розвитку єврорегіонального руху, суттєвих зрушень у діяльності єврорегіонів за участю української сторони впродовж останніх років не відбулось. Єврорегіони не змогли адаптуватися до нових умов роботи та вийти за рамки переважно декларативно-політичного співробітництва.

У цьому сенсі особливо важливим є досвід єврорегіональної політики сусіда України першого порядку та рівноправного члена ЄС — Угорщини, де формування та реалізація єврорегіональної політики відбувалися як за умов набуття євростандартів, так і за умов використання національних особливостей розвитку регіонів країни.

Участь західних прикордонних регіонів України в єврорегіональному співробітництві на сьогодні потребує якісних змін. Актуальним є створення нової системи єврорегіонального співробітництва України. Така форма єврорегіональної співпраці, що охоплює українсько-угорське прикордоння, як Карпатський Єврорегіон, потребує сьогодні докорінних змін організаційних механізмів свого подальшого існування та інструментів розвитку співпраці з європейськими структурами.

Підвищення ефективності діяльності єврорегіонів можливо лише за умов розширення повноважень регіональних органів влади, розроблення науково обґрунтованих спільних стратегій та концепцій єврорегіонального співробітництва, виконаних за європейськими стандартами.

Першим реальним кроком на шляху до активізації транскордонного співробітництва на українсько-угорському прикордонні стала розробка Концепції спільного розвитку прикордонних регіонів і транскордонного співробітництва України та Угорщини (Закарпатської та Саболч-Сатмар-Берег областей) та Стратегії розвитку транскордонного співробітництва у Карпатському регіоні на 2003–2011 рр.

Пошуки активізації форм міжрегіональної взаємодії вже за умов розширення євроінтеграційного процесу набувають для України ключового значення, адже ефективний євроінтеграційний розвиток прискорить набуття членства України в Європейському Союзі.

Важливими кроками на цьому шляху є формування на українсько-угорському прикордонні нових інституційних форм міжрегіональної кооперації, таких ініціатив економічної співпраці, як *Интеррегіо* та *Ніредьгазька ініціатива*, з метою досягнення цілей концепції добросусідства ЄС та розбудови міжрегіональних контактів у контексті реалізації інтересів прикордонних регіонів.

Сучасні виклики європейської інтеграції, зокрема процеси “східного” розширення Європейського Союзу, вимагають модифікації форм і механізмів єврорегіонального транскордонного співробітництва держав Центральної Європи та України, у тому числі транскордонної/міжрегіональної співпраці регіонів України та Угорщини.

Література

1. *Баян А. В.* Міжрегіональне, транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу (на прикладі прикордонних регіонів України та Угорщини). — Ужгород: Ліра, 2005.
2. *Долішній М. І.* Актуальні завдання регіональної політики України в сучасних умовах // *Регіональна економіка*. — 2003. — № 3 — С. 30–31.
3. *Економічний форум у Львові: від союзу країн — до союзу регіонів* // *Дзеркало тижня*. — 2002. — № 39(414). — 12–18 жовт.
4. *Кіш Є.* За стандартами транскордонної взаємодії (Перше десятиліття єврорегіональної співпраці) // *Політика і час* (Київ). — 2003. — № 10. — С. 79–84.

5. Кіш Є. За програмою сусідства. Транскордонне співробітництво України після східного розширення Європейського Союзу // Політика і час (Київ). — 2004. — № 12. — С. 27–34.
6. Кіш Є. Розширення Європейського Союзу: вплив на відносини України з центральноевропейськими сусідами. — К., 2004.
7. Лендел М. Досвід Карпатського Єврорегіону: поштовх до переосмислення моделі транскордонного співробітництва // На шляху до Європи. Український досвід єврорегіонів:

Проект Київ. центру Ін-ту Схід — Захід / За ред. С. Максименка. — К.: Логос, 2000. — С. 60.

8. A Magyar-Román-Ukrán Interrégió közös fejlesztési koncepciója. Kárpátaljai Megyei Tanács. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Tanács. Szatmár Megyei Tanács. 2003. június. Nyiregyhaza.

9. Joint Hungarian-Austrian paper on future EU-Ukraine relations. — 2003. — Sept. 11.

10. Kárpátok Euro régió: Alapító dokumentumok. — Debrecen, 1993. — Febr. 14.

За умов розширення Європейського Союзу 2004 та 2007 р. статус єврорегіонів Європейського Союзу, розташованих на новому східному кордоні ЄС, набуває стратегічного значення. З огляду на це має бути посилена транскордонна/міжрегіональна співпраця українських регіонів з регіонами сусідніх держав — учасниць ЄС, особливо з Угорщиною. Проте участь західних прикордонних регіонів України в єврорегіональному співробітництві на сьогодні потребує якісних змін. У зв'язку з цим потрібні нові шляхи покращання функціонування Карпатського Єврорегіону та нові інституційні форми міжрегіональної кооперації між Україною та Угорщиною.

В условиях расширения Европейского Союза 2004 и 2007 г. статус еврорегионов Европейского Союза, расположенных на новой восточной границе ЕС, приобретает стратегическое значение. С учетом этого должно быть усилено приграничное/межрегиональное сотрудничество западных украинских регионов с регионами соседних стран — участниц ЕС, особенно с Венгрией. Однако участие западных приграничных регионов Украины в еврорегиональном сотрудничестве сегодня требует качественных изменений. В связи с этим необходимы новые пути улучшения функционирования Карпатского Еврорегиона и новые институтские формы межрегиональных коопераций между Украиной и Венгрией.

Under the condition of European Community growing 2004 and 2007 the European Community regions status on its Eastern borders acquires the strategic significance. Due to it the transfrontier/interregional cooperation between the Ukrainian regions and the neighbouring European Community country — members, Hungary, in particular, should be strengthened. However, the participation the Western Ukrainian frontier regions in the European cooperation acquires qualitative changes. Therefore, the article enlightens the ways and means of the Carpathian region functioning improvement and the new institutional forms of the interregional cooperation between Ukraine and Hungary have been shown.

Надійшла 8 червня 2009 р.